

NOORD-BRABANDER

Dingsdag 3 April.

DICERE VERUM QUID VETAT?
HORATIUS.

Dit blad verschijnt driemaal per week, en wel Dingsdags, Donderdags en Zaturdags. De prijs van hetzelfde is f 3-00 per drie maanden; franco tot aan het naaste Postkantoor f 3-50. Advertentien worden tegen betaling van 15 cents per regel, en diegenen, welke geene 5 regels beloopten, tegen 75 cents geplaatst, behalve voor iedere Advertentie 35 cents voor aan het Rijk verschuldigde Zegelregten; de Advertentien, Bekendmakingen en andere Stukken, behooren op ongezegeld papier, franco te worden ingezonden aan het Bureau van den Noord-Brabander te 's Hertogenbosch.

KERKELIJKE STAAT.

ROME.

Het werk nopens de Keulsche aangelegenheden hetwelk van wege de regering is uitgegeven om de ware toedragt der zaak te leeren kennen, heeft alhier veel opspraak te weeg gebragt Dit geschrift zal in het fransch en hoogduitsch vertaald worden.

DUI TSCHLAND.

FRANKFORT, den 30 Maart.

Van de Poolsche grenzen wordt gemeld, dat de Aartsbisschop van Posen een herderlijken brief aan de geestelijken onder zijn gebied heeft toegezonden, in welken hij van hen vordert, geene gemengde huwelijken meer in te zegenen.

— Brieven uit Berlijn, van den 22 dezer, verzekeren, dat de Pruisische gezant te Rome, de legatieraad von *Bunsen*, van daar terug is geroepen, en dat de secretaris van legatie, de heer von *Buch*, met de zaken van het gezantschap belast zal blijven, tot dat de opvolger van den gezant, die reeds gekozen zou zijn, maar nog niet genoemd wordt, te Rome gearriveerd zal wezen.

FRANKRIJK.

PARIS, den 29 Maart.

Z. Em. de Nuntius van den Paus heeft namens Zijne Heilichheid tegen de vernietiging van het klooster van Pfeifers geprotestoerd en verzocht, inroepende het twaalfde artikel van het bondgenootschappelijk verdrag, betrekkelijk de kantonale regten, dat het decreet werd ingetrokken en het klooster hersteld.

— De *Moniteur* kondigt heden in zijn officieel gedeelte aan, dat de Hertogin van Orleans zich in de vijfde maand harer zwangerschap bevindt.

— Ten gevolge van eenen geweldigen storm hebben de gastvrije Religieusen van den grooten St. Bernardsberg den 9 dezer een nader blijk hunner gehechtheid en heldenmoed voor de menschheid gegeven. Elf personen waren door eenen sneeuw val medegesleept en in de valleijen nedergestort; dadelijk snelden zij naar de plaats, waar vier ongelukkige Piemontezzen onder den sneeuw bedolven lagen; twee werden gevonden, welke men vruchteloos alle middelen toedienende om hun tot het leven terug te brengen. De twee andere slachtoffers waren na twee dagen zoekens nog niet gevonden; men was nog aanhoudend bezig om opsporingen te doen.

— Een brief uit Ravenne vermeldt dat men met zeer veel vreugde aldaar de tijding der benoeming van Mgr. *Falconieri*, Aartsbisschop, tot de waardigheid van Kardinaal vernomen had. Men kon geene waardigere keuze doen voor de stad en aangenamer voor het H. Kottegie. Eene kerk wordt in eene voorstad tot gedenkstuk dezer gelukkige gebeurtenis opgebouwd, den 18 Maart werden vuurwerken afgestoken en had er eene algemeene illuminatie plaats.

BELGIE

BRUSSEL, den 31 Maart.

Het Brusselsch dagblad *le Commerce Belge* houdt het volgende artikel:

„De kabinetskoerier *Witlockx* is naar Londen vertrokken met belangrijke en wel aanbevolende depêches. Men beweert dat zij de clausen der 24 artikelen behelzen, waarin ons gouvernement veranderingen verlangt. Die clausen betreffen de artikelen van de schuld, het afgestaan grondgebied en de vrije scheldvaart.

„Wat de verschenen intressen van de ten laste van België gestelde schuld aangaat, men vraagt dat dezelve gecompenseerd worden met de uitgaven voor den staat van oorlog, waarin Holland ons genoodzaakt heeft te blijven, sedert de moezendheden, onderteekenaars van het Londensche traktaat, de onzijdigheid van België gewaarborgd hebben.

„Wat het bij de 24 artikelen afgestaan grondgebied betreft, men brengt in, dat aangezien de Koning van Holland zeven jaren tijds genomen heeft, alvorens tot het besluit te komen om de 24 artikelen aan te nemen, waartoe hij thans gezind is, het niet billijk zoude zijn aan hem het lot der bevolking over te laten, die een meer of min grooter aandeel aan de revolutie en derzelve gevolgen heeft genomen, door de aanneming van openbare betrekkingen, de uitoefening van staatkundige regten in de verkiezingen, hare onderwerping aan de Belgische wetten op de militie en de belastingen.

„Omtrent de stad Venloo wordt eene geheel bijzondere reclamatie gedaan.

— Het gerucht van de aanstaande ontruiming der forten Lillo en Liefkenshoek, is door het Antwerpsch *Handelsblad* voor geheel ongegrond verklaard geworden.

— De vermaarde graveerder *Lodewijk Forner*, leerling der academie van schoone kunsten te Praag, heeft in zijne werkplaats een zijner schoonste voortbrengselen ten toon gesteld. Dit is een zilveren Monstrans, zamengesteld in den oud-duitschen stijl, geheel in het vuur verguld en met kunstige sieraden in dof zilver versierd, welke de hertogin van Arenberg aan dien kunstenaar besteld had en door haar aan de St. *Gudula* kerk te Brussel ten geschenke is gegeven. Dit kostbaar stuk is hoog vier voeten vier en een halve duim. Het voetstuk, waarvan de diameter dertien en een halve duim is, heeft zes zuilen, die de Monstrans ondersteunen. Op het bovenste gedeelte zijn vier trappen, waarop een figuur gezeten is, verbeeldende *God de Vader*, gekleed in Pausselijk gewaad, met de kroon op het hoofd, verrijkt met diamanten, smaragden, robijnen, paarden en andere edele gesteenten. Op de Pausselijke kroon prijkt eene Boheemsche parel van tien en een halve grein. Bovendien treft men op dit prachtig stuk aan zes en dertig emeralden en robijnen en twee en dertig kleine oostersche paarden. De plaats waarin de H. Hostie rusten moet is een kruis van tien duimen. Om de trappen bevindt zich eene kapel met hooge toren van drie verdiepingen met vensters en kleine boogen. Dit stuk is voorts versierd met zes beelden, vertegenwoordigende de H. *Maria* en St. *Joseph*, de heilige *Engelbertus*, de heilige *Carolus-Borromeus*, de heilige *Lodewijk* en de heilige *Antonius van Padua*, patronen van de kinderen der Donatrice. De heilige Hostie is met 177 diamanten omringd.

— Een rijk en liefdadig Luikenaar, de heer *Hubert-Andréas-Joseph de Donnée de Grand Aaz*, heeft bij zijn testament 10,000 franken aan de fabriek der kerk van den H. *Pholianus* aldaar gemaakt, benevens 9000 aan dat van de H. *Margaretha* en 30,000 franken aan het Bisschoppelijk Seminarie dier stad. Deze legaten zijn bij ordonnantie aangenomen alsmede eene gift van 50,000 franken, gemaakt aan de kerk van den H. *Nikolaas* te Luik door Mevrouw *Deblie*, geboren Barrett, met last om alle donderdagen ter eere van het H. Sacrament eene mis te celebreren.

— De Belgische vertegenwoordigers hebben beraadslaagd over een ontwerp, strekkende, om voor zooveel de provincien Luik en Limburg betreft, de uitvoering te schorsen der wet van 5 Januarij 1824, betrekkelijk het kanaal van Maastricht naar 's Bosch.

— Op den 2 April, zal het gedeelte van den spoorweg van Luik tot Waremme voor de openbare dienst opengesteld worden. Men zal zich dan op een dag van Luik, naar Brussel, Gent en Antwerpen kunnen begeven.

N E D E R L A N D E N

's HERTOGENBOSCH den 2 April.

De persoon van . . . *Fisse*, door het hof van Assises wegens geldsnoeiing tot geeseling, brandmerk en tuchthuisstraf veroordeeld, en aan welken de twee eerstgenoemde straffen zouden worden vollrokken, is door de artsen, belast met de geneeskundige dienst van het huis van arrest te Amsterdam, daartoe wegens redenen van gezondheid, ongeschikt geoordeeld.

BETALING VAN PENSIOENEN.

op Maandag den 9 April 1838 over de eerste drie Maanden van 1838.

De Administrateur van 's Rijks Schatkist in de Provincie Noord-Brabant, adverteert de belanghebbenden dat de betaling der Pensioenen over de Eerste drie Maanden van dezen Jare, eenen aanvang zal nemen, ten zijnen Kantore, op Maandag den 9e dezer van des Morgens *negen tot twaalf ure (Uitgenomen Zon en Feestdagen)* wijders worden de belanghebbenden verzocht, om zich ten spoedigste van de Attestatiën de Vita te voorzien, ten emde de betaling in de Eerste week kan plaats hebben.

's Hertogenbosch den 2 April 1838.

De Administrateur voornoemd.

L. J. DE LA COURT.

Door de *Gazette de France* wordt een gouden Medaille uitgelooft ter waarde van *vijftien honderd Francs*, voor de beste memorie of geschrift dat aan denzelfden zal worden gezonden op het volgende vraagstuk:

„Is of bestaat er eene tegenwerping (objection) tegen het *Catholicismus* dat door Schrijvers gedurende de achttiende eeuw uit de Wetenschappen, de Geschiedkunde, de Wijsbegeerte of Zedekunde geput of gehaald is, hetwelk niet door geleerde of Schrijvers van de negentiende eeuw beantwoord en wederlegd is.”

Het antwoord moet een deel of boekwerk uitmaken van ten minste vijf en twintig bladen druk in 8o, en voor den 1 Maart 1839 aan het Bureau van de *Gazette de France* worden ingezonden.

Het antwoord dat bekroond zal worden zal door de uitgevers van voorn. dagblad gedrukt en medegedeeld worden, en wel geheel ten voordeele van die de prijs zal behaald hebben.

Doordien niet wordt opgegeven in welke talen de beantwoording zal moeten worden gedaan, zal zulks ongetwijfeld in het Fransch moeten wezen, hetwelk te bejammeren is, voor vele Duitsche en Hollandsche Godsgelerden, die zeker niet zouden nalaten, hunne pennen te spitzen, van het gebrekkelijke en het nieuwe van de Roomsche Katholieke kerk, die slechts een bestaan van achttien eeuwen heeft, aan te toonen, en men zoude daar door een tegenhang van het werk van den geleerde *Bossuet*, de veranderingen van de Protestantsche kerkgenootschappen, kunnen bekomen.

NOTA van den Heer von BUNSEN, gedagteekend Ancona den 16 December 1837, gerigt aan Z. Em. den Kardinaal Secretaris van Staat.

De ondergeteekende buitengewoon Gezant en Minister Plenipotentiaris van Z. M. den Koning van Pruisen bij den Heilige Stoel, aan land stappende op het pausselijk grondgebied, heeft bij openbaar gerucht de daad en den algemeenen inhoud der Allocutie, gedaan door Zijne Heiligheid betreffende de zaak van Keulen, vernomen.

Diep bedroefd over de nieuwe verwickeling, welke deze stap aan de bestaande betrekkingen bedreigt te geven, bepaalt zich de ondergeteekende, getrouw aan het doel zijner bijzondere zending, waarmede hij door den Koning zijnen doorluchtigen meester vereerd is, in deze Nota tot *twee punten*, welke het zijn pligt is om onverwijld aan Z. Em. den Kardinaal *Lambruschini*, Secretaris van Staat zijner Heiligheid ten dien opzichte open te leggen.

Het *eerste punt* is op dit beslissend oogenblik om het gezigtspunt wel te bepalen waaruit de Koning van Pruisen is uitgegaan met voor eenen tijd eene opschorting tot uitoefening der bisschoppelijke functien van Mgr. den Aartsbisschop van Keulen daar te stellen. De ondergeteekende heeft de eer op te merken, dat, om het verschilpunt niet meer in te wikkelen, het doel dezer uiteenzetting niet is te bewijzen, hoeveel die bedoelingen en veronderstellingen ontegenzeggelijk op stellige daadzaken en algemeen erkende beginselen berusten, maar alleen om aan het bestaan derzelve in den geest van Z. M. geloof te doen hechten.

Vooreerst wat het *voortledene* aanbelangt, heeft Z. M. nooit eenige hoegenaamde daad van jurisdictie willen uitoefenen, noch zich enig regt aanmatigen om den Aartsbisschop als zoodanig af te zetten of te schorven. De Koning integendeel eerbiedigende het heilig karakter

zijner geestelijke bedieningen, heeft alleen eene daad van die zelfs *verdediging* willen uitoefenen, welke voor allen op het natuurregt gegrond, met het goddelijke regt van elke souvereiniteit in een al-ler naatwst verband staat.

Z. M. heeft derhalve vermeend, dat eene dergelijke daad op zich zelve niet kon beschouwd worden als aanslag makende op de regten van het Episcopaat en op die van het pausselijke hof in het bijzonder, tenzij men het voor *onmogelijk* veronderstelt, dat een Bisschop aan een gouvernement, waarvan hij onderdaan is, aanleiding zou kunnen geven om tegen hem het regt in kwestie uit te oefenen.

Doch Z. M. heeft tot de uitoefening van dat regt van eigen behoud niet besloten, dan nadat hij de hoop had moeten opvatten dat de heilige Stoel door eene daad van zijn opperste gezag, Hoogst-denzelven van zulk eene droevige en betreurenswaardige noodzakelijkheid zou onthelven.

Wat meer is de uitvoering van dezen maatregel bevorens den H. Stoel als onvermijdelijk voor de veiligheid en de handhaving van de eer der kroon aangekondigd zijnde, heeft geen plaats gehad dan ten gevolge van een *begin van onlusten* (commencement de troubles), die eene geheele provincie met eene omwenteling bedreigden en die, volgens de *eenstemmige* berigten der autoriteiten voor den Aartsbisschop of zijne gewaande vrienden regtstreeks of zijdelings veroorzaakt waren; immers *tot den 14 November jl.* had de Koning het besluit nog niet genomen, om tot dien stap over te gaan, zonder het gevoelen van het hof van Rome andermaal ingewonnen en deszelfs welwillende tussehenkomst te hebben gevraagd. Destappen van den Aartsbisschop en de gevolgen derzelve maakten allen uitstel *onmogelijk*.

Ziedaar de gezigtspunten waaruit Z. M. is moeten uitgaan, berekenende het uitwerksel, hetwelk deze *daad van noodzakelijkheid* bij het hof van Rome zou kunnen te weeg brengen. Het resultaat dezer daad, hetwelk de tegenwoordige Nota moet bewijzen, schijnt te moeten zijn dat de Koning geene oorzaak tot vriendschapsbreuk in de daad zelve heeft kunnen zien, waartoe hij zich gedrongen zag, maar daarin een voorwerp tot vriendschappelijke hetzij officiële hetzij vertrouwelijke uitleggingen heeft moeten veronderstellen.

Even zoo is het gelegen ten aanzien der bedoelingen van Z. M. betreffende de *nadere ontwikkeling* dezer zaak.

De Koning wel verre van aanslag te willen maken op de regten, die hij den H. Stoel toekent, heeft integendeel vermeend door de ten dien emde te gevene mededeelingen, een *zeer schitterend* blijk van den eerbied en bijzondere onderscheiding, die hij (Zijne Majesteit) hem goeddraagt te geven en die hij voornemens was hem te betuigen. Wel verre van zelfs als regter te willen optreden in de punten die tot het kanonieke regt behooren, heeft de Koning tot hier toe niets gedaan dan de *Canonieke uitspraak*, ongeschonden te laten, welke hij van Z. H. *verwachte*. Niet was bepaaldelijk van de zijde des gouvernementes vooraf vastgesteld, hetwelk zich wel gewacht had om de gevangenneming van den Aartsbisschop en de verhindering in de uitoefening zijner functien als eene meer dan transitoire daad, die voor het oogenblik noodzakelijk was geworden, uit te spreken. Het was de *Paus*, die een vermogend monarch welke zijne volken zeer lief heeft, een Vorst die voor zijn persoon vreemd is aan de gemeente der Roomsche Katholieke kerk, wilde erkennen en hem openlijk als *Regter* in dit geschil doen optreden. Waarlijk eene eervolle gesteldheid voor den H. Stoel en volstrekt het tegenovergestelde van eenen op de waardigheid van den H. Stoel aanslag makenden maatregel. Het vertrouwen op de billijkheid zijner zaak en op de wijsheid van den H. Stoel was zoodanig, dat de Koning in de uitspraak van den Oppersten Herder wilde berusten.

Al die bedoelingen rustten echter op eene grondwettige veronderstelling, dat is te zeggen, dat de H. Stoel zich over deze belangrijke zaak wel ten *volle zal willen onderrigten*, alvorens een vonnis te vellen, hetwelk een magtig Vorst aan hem overlaat tot openlijk bewijs, dat in de geestelijke zaken niets strijdiger met zijne beginselen is als het geweld der tijdelijke magt te moeten gebruiken.

De noodzakelijke opgaven voor deze instructie hadden *twee grondstoffen*: Bewijsstukken en daadzaken vatbaar om bekend gemaakt of ten minste om aan de verbondene Hoven medegedeeld te worden en in de tweede plaats, inlichtingen van eenen meer kieschen en meer geheimen aard. Ten aanzien der eerste had de Koning bevel gegeven om dezelve in eene *officiële memorie* bij een te verzamelen, opgemaakt om voorloopig gereed te zijn om bekend gemaakt te worden, doch hetgeen echter niet zou geschieden, dan voor zooveel het hof van Rome, welker regtbank met de zaak moest belast zijn, zulks zal hebben verlangd. Deze inschikkelijkheid zal des te grooter voorkomen, wanneer men de tergendste provocatiën van

de zijde des Aartsbisschops en die zijner vrienden in aanmerking neemt.

Wat de geheime inlichtingen aanbelangt, de ondergeteekende moest dezelve vertrouwelijk aan het hof van Rome mededeelen, met dat vertrouwen, hetwelk aan de bestaande vriendschappelijke betrekkingen eigen is. De Koning had tot dat einde den ondergeteekenden de levendige bewaarder van zijne denkbeelden gemaakt. Alzoo, kon er voor het voorledene niets aanrandend noch vijandigs in de handelwijze des Konings bestaan. „*Wat ook het eindvonnis van den Heiligen Stoel over den grond der zaak moge wezen.* Immers hier moeten alleen de bedoelingen en veronderstellingen zijner Majesteit bewezen worden. Alzoo ten aanzien van de nadere ontwikkeling, welke Zijne Majesteit in het oog had, ziet men liefst niet datgene wat zijne Heiligheid meerder zou hebben kunnen verlangen.

Al het geen (zoo als zijne Majesteit veronderstelde) waarbij het vaderlijke hart van Zijne Heiligheid belang kon hebben: de persoonlijke gesteldheid van den Aartsbisschop, de administratie van zijn Bisdom, de hangende zaken opzigtelijk de ten uitvoerlegging van het Pauselijk verbod der werken van *Hermes*, eindelijk de ten uitvoerlegging der Pauselijke bepalingen betrekkelijk de gemengde luwelijken, dit alles moest aan het oordeel van den Heiligen Stoel *onderworpen* worden, doch wel te verstaan, nadat hij, de zaak zich aangetrokken hebbende, het koninklijk Gouvernement zou hebben gehoord, hetwelk zich als klagende partij in de Canonieke zaak tegen den Aartsbisschop had opgedaan.

Ziedaar den omvang en al de bedoelingen zijner Majesteit, waarvan het eerste gedeelte dezer nota bij den Heiligen Stoel, na de mededeelingen die op dit oogenblik reeds zullen zijn geschied en overeenkomstig de instructies, waarvan deze mededeelingen een gedeelte uitmaken, geloof moet verdienen.

Dezelfde bedoelingen zijn aan het hof van Weenen tussehen den 9 en 11 dezer loopende maand medegedeeld. Het is derhalve, naar het schijnt, volgens die bedoelingen, dat de Koning de waarde der daad, die plaats heeft gegrepen, zal moeten beoordeelen.

Het is ook op diezelfde gronden dat zijne Majesteit zal moeten handelen zoodra hij een Categorisch antwoord op het verzoek, hetwelk de ondergeteekende, naar den geest zijner instructie, in de tegenswoordige omstandigheden, aan den Heiligen Stoel moet rigten en waarvan de beknopte uiteenzetting het tweede gedeelte dezer nota uitmaakt, zal bekomen hebben:

Het *praktisch vraagpunt* ten dien aanzien kan niet anders zijn dan te weten:

Of de akte van allocutie, in de bedoeling van zijne Heiligheid, eene beslissende uitspraak moet zijn, uitsluitende het onderzoek der zaak, die volgens de bedoelingen des Konings, door zijne Heiligheid moest onderzocht of ten minste bepaaldelijk vooraf beslist worden; of wel dat de H. Vader zich alnog met deze zaak wil onleedig houden, zich de vrijheid voorbehoudende om dezelve met die onpartijdigheid te onderzoeken, welke veronderstelling bij Z. M. net uitgedrukte denkbeeld voor eene eindelijke schikking derzelve had doen geboren worden.

Het blijkt duidelijk dat, in de eerste veronderstelling, het voornemen des Konings ongelukkig door eene onvoorziene daad verijdeld is en bij gevolg de Heilige Stoel de inlichtingen niet willende aannemen, waarvan de ondergeteekende in naam des Konings houder is, een *begin van rijandelijkheid* volgens het beginsel van het volkeren recht daarstelt.

In die veronderstelling zou de Heilige Stoel door deze daad ingewikkeld, de vriendschappelijke betrekkingen, die tussehen de beide hoven bestaan willen *verbreken* en de gevolgen, die daaruit moeten voortvloeijen, op zich nemen. Dit gevolg komt even natuurlijk en noodzakelijk als hagehelijk voor; doch de ondergeteekende heeft in last om alnog aan den Heiligen Stoel *uitdrukkelijk* te verklaren, dat de weigering om de diplomatieke mededeelingen, waarvan hij de bewaarder is, te ontvangen, door Z. M. als eene vijandige daad zou moeten beschouwd worden en haar ontheffen van de uitvoering harer vriendschappelijke oogmerken en voorafgegene verbindtenissen.

De Koning beschouwt de eer der kroon zoo veel te meer verbonden aan de eer zijner zending dan dat hij eenigzins heeft kunnen aarselen om vooraf en zonder voorbehoud den geest van bevrediging en onbepaalde inschikkelijkheid, die hem bewogen heeft, aan te duiden. Het is deze overweging die aan den ondergeteekenden de Heilige pligt oplegt om deze nota vooruit te doen afgaan, welke hij uit Ancona, zelfs door den kabinets koerier, die hem vergezeld, verzendt en welke hij voornemens is ook zoo spoedig mogelijk te volgen. De gesteldheid van den gezant des Konings, voorzien van al de volmagten om in de vier aangehaalde punten de oogmerken van den Heiligen Stoel te ondersteunen, moet geen oogenblik twij-

felachtig zijn, door deze reden alleen dat zijne zending geen ander oogmerk heeft dan vrede en vereeniging.

De ondergeteekende, zeker zijnde dat de Allocutie, *die hij zelfs niet gezien heeft*, niets inhoudt, hetwelk voor de Majesteit der Koninklijke waardigheid hoonend zoude kunnen zijn en geen kennis dragende van andere akten, die van eenen vijandigen aard zouden zijn, aarselt derhalve niet aan Zijne Eminentie te verklaren, dat hij niet gestemd is, om eene ingewikkelde verklaring van het ophouden der vriendschappelijke betrekkingen en een begin van vijandelijkheid in die daad zelve te zien.

Hij kan bezeffen dat de Heilige Stoel heeft vermeend op deze zooplegtige wijze te moeten protesteren tegen den schijn zelfs eener toegevendheid in dat, hetwelk hij strijdig aan de ondubbelzinnige oogmerken zijner Majesteit als eene vijandige daad of ten minste op de vrijheid der kerk, waarvan Z. H. het hoofd is en op de regten van den Heiligen Stoel aanslag makende, zou beschouwd hebben.

De ondergeteekende hoe verdrietig en onvoorziene eene dergelijke akte voor Z. M. zal wezen, vermeent niet in dien zin eene oorlogsverklaring te moeten zien.

In allen gevallen voorziet Z. M. te klaar de onberekenbare gevolgen, welke eene dergelijke scheuring voor den vrede der wereld en voor de rust der Europeesche Maatschappij kan hebben, dan dat zij zich met de verantwoordelijkheid zou willen belasten om die ingewikkeld op zich te nemen, daar de verklaarde geest van zijn volk de staat der Rijn-Provincie en de gesteldheid der Katholieke geestelijkheid van de monarchie aan de wereld bewijzen, dat het niet is voor de onschendbaarheid zijner staten, en de zekerheid van zijnen troon, dat hij zou vrezen die aan te nemen. Hij zou zulks niet loen dan op eene *nadrukkelijke en Cathgorische* verklaring ten aanzien van het punt in geschil.

De ondergeteekende heeft getracht de twee deelen dezer nota van al de moeilijkheden, waarin de zaak zelve ingewikkeld is, te hebben gezuiverd. Hij heeft niets willen bewijzen, niets afleiden, maar alleen den wezenlijken toedragt der zaak bevestigen. (*Constater*).

Zich vleijende dat Z. Em. aan deze bedoeling recht zal doen wervaren en de in deze nota vervatte mededeeling naar den geest, die dezelve heeft voorgeschreven, beoordeelen, maakt hij van deze gelegenheid gebruik om voor hem de eerbiedige hulde zijner hoogste onderscheiding te hernieuwen.

(Get.) *Bunsen*.

NOTA van den Kardinaal Secretaris van Staat van den 25 December 1837 aan den Heer BUNSEN.

De Kardinaal Secretaris van Staat heeft de Nota, welke uwe Excellentie aan hem uit Ancona onder dagteekening van 17 dezer maand gerigt heeft, ontvangen. Daar hij het zich ten pligt heeft gemaakt dezelve onder de oogen van zijne Heiligheid te brengen, heeft hij bevel bekomen het volgende daarop te antwoorden.

Zijne Heiligheid is ten uiterste verwonderd en diep bedroefd geweest bij het vernemen, op welke wijze Mgr. de Aartsbisschop van Keulen gevangen genomen en met geweld uit het midden zijner kudde is vervoerd.

De Heilige Vader zou aan zijne dure pligt, welke zijne Apostolische bediening hem oplegt, te kort gedaan hebben indien hij het stilzwijgen over zulk eene geweldadige schending der regten van de kerk en der Bisschoppelijke waardigheid bewaard had. Eene niet minder krachtige beweegreden drong den Heiligen Vader de stem te verheffen: deze is, dat de geloovigen met billijk recht zijn stilzwijgen als eene oogluiking tegen de hierboven gemelde geweldige schendingen zouden kunnen beschouwen en zij zouden zulks met des te meer reden gedaan hebben, daar zekere uitdrukkingen der bij deze door het Pruisisch Gouvernement afgekondigde stukken te verstaan gaven, dat de Heilige Stoel zich buiten de zaak hield.

In zijne pausselijke Allocutie heeft de H. Vader overigens niets gedaan dan openlijk tegen eene openbare daad te protesteren, hij heeft niets gedaan dan zich op eene piegtige wijze tegen eene openlijke en schandelijke schending der geheiligde regten van de kerk te verzetten. Hem andere bedoelingen te willen toeschrijven, dit zou eene te vergeefsche en hoonende veronderstelling zijn. De vergelijking alleen der dagteekeningen van de akten des Pruisischen Gouvernements met die van den H. Stoel bewijst ten duidelijkste dat alle denkbeeld tot provocatie verre van het gedacht des H. Vaders was. De voortdurende handhaving der openbare rust in de Rijn-Provincien, de oprechte verklaringen eener getrouwe onderwerping gedaan door eenen Prelaat van zulk een kiesch geweten; de voorstellen, welke van wege het Gouvernement tot op het oogenblik zijner vervoering zijn gedaan, doen op de duidelijkste wijze aan ieder mensch, die gezond oordeel bezit, zien, wat de wezenlijke beweegreden van zulk een geweldig besluit is.

Dit vooruitgesteld, kon de H. Vader, diep overtuigd van de bij-

lijheid zijner vorderingen en naauw gebonden door zijne verplig-
gingen jegens God en de kerk, om een wettig herstel van den hoop
niet alleen aan den persoon van een zijner Prelaten, maar boven-
dien aan geheel de Katholieke wereld aangedaan, te vorderen, zich
niet onthouden van daar op aandringen tot zoolang de daad, die
daarvan de oorzaak is, zal bestaan. Zijne Heiligheid heeft boven-
dien den ondergeteekenden Kardinaal nadrukkelijk gelast om for-
meel te verzoeken dat de Aartsbisschop van Keulen in vrijheid wor-
de gesteld en aan het bestuur van zijn bisdom terugggegeven.

De Heilige Vader heeft te veel vertrouwen op de billijkheid zij-
ner Majesteit den Koning van Pruisen om te twifelen dat zijn ver-
zoek niet gunstig zal worden aangenomen en dan zal hij zich met
genoegen in staat zien, in mededeelingen te treden, waartoe uwe
Excellentie zegt gemagtigd te zijn.

De Kardinaal Secretaris van Staat neemt deze gelegenheid te
baat enz.

(Get.) L. Kardinaal LAMBRUSCHINI.
(De overige Notu's in een volgend nummer).

Het Kollegie van Heeren Regenten over de Godshuizen en Armen
te 's Hertogenbosch van den Heer *Mensert* Chirurgia Doctor en
Oogaarts van Z. M. den Koning vernomen hebbende zijne welwil-
lende gezindheid om gedurende Z. E. verblijf alhier hetwelk van 3
tot 7 April zal zijn die armen en behoeftigen welke door eenekunst-
bewerking hersteld kunnen worden, zijne hulp gratis te willen ver-
leenen. Zoo willen dan ook Heeren Regenten voornoemd volgaarne
dit menschlievend doel, zoo veel mogelijk voorstaan en bevorderen
en een geschikt lokaal daartoe aanwijzen en gereedhouden, kunnen-
de alzoo de hulp behoevende die van de belangloze hulpvaardig-
heid van gemelden Oogaarts wenschten gebruik te maken zich daar-
toe vooraf aanmelden in het Logement het Keizershof alhier of des
verkiezende in het Grootzieken Gasthuis binnen deze Stad.

LETTERKUNDIGE AANKONDIGINGEN.

** Bij den Drukker en Uitgever dezès is verkrijgbaar en mede
te bekomen te Breda, bij VAN GULICK en HERMANS, en
te Oudenbosch, bij J. HUMBRECHTS.
Zijne Doortuchtige Hoogwaardigheid,

CORNELIUS LUDOVICUS,

BARON VAN WIJKERSLOOTH, HEER VAN SCHALKWIJK,
BISSCHOP VAN CURIUM,
IN HET SEMINARIE VAN BREDa,
den 10 December 1837.

Ter gelegenheid der plegtige Inwijding der St. Anto-
nius Kerk te Breda. Door den Eerw. Heer L. VAN
ROOSMALEN, R. K. Priester en Rector aan het
Collegium te Oudenbosch. Zijnde een Dichtstuk van ruim
elf-honderd versen.

Ten voordeele van den Armen. gr. 8to. Prijs f 0,50.
Mede is bij den Uitgever dezès te bekomen:

- I. GESCHENK VOOR DE JEUGD, OP DEN DAG NAHER
EERSTE H. COMMUNIE.
1 Boekdeel van 296 pag. in 12mo, met schoonen front.
De *Vespers* in 't Hollandsch en Latijn; vermeerderd
met den nieuwen *Roosenkrans* en den *Kruisweg*.
Gedrukt op fraai fijn Papier, gesatineerd, met 4 prin-

ten en geplaatdrakten Titel, kalfleer met loofwerk, rij-
kelijk verguld. f 3,00

In gekl. maroquin met loofwerk. f 2,15

Mede vele soorten van Gebetboeken, in verschillende soor-
ten en Prijzen, alle met *Kerkelijke goedkeuring*.

II. PRINTEN, Gedachten bij de Eerste H. Communie.
Gekleurd f 0,40.
Zwart - 0,10.

III. DIENST VAN DE GOEDE WEEK EN VAN DE PAASCHWEEK,
Vertaald in het Nederduitsch volgens de Missaal en den
Brevier van Rome, en de Psalmen overzien en verbeterd
volgens de overzetting van F. W. SMITS, Minderbroeder.
Met overdenkingen op de *Evangelien van die twee*
Weken, en met *onderrigtingen op de Mysteries*
en Ceremonien derzelve. In 12mo, Bezaan f 1,20

Mede zijn bij den Uitgever dezèr voorhanden de 1° 2 en 3.
aflevering van de onlangs door den heer VAN DIJK te
Eindhoven aangekondigde platen de *Kruisiging* en de
Afdoening van Christus en de *Hemelvaart* van de H.
Maagd Maria dewijl die andere binnen eenige dagen
zullen gereed zijn.

BEKENDMAKINGEN.

** Het heeft den Almogenden God behaagd, onzen dierbaren
Vader en behuwd-Vader W. SIEPKENS, Bur-
gemeester der gemeente *Rosmalen*, in den ouderdom van
73 jaren, na eene kwijnende ziekte van vier maanden en
voorzien zijnde van de laatste H. H. Sacramenten der ster-
venden, heden morgen tot zich te roepen.

Hintham onder Rosmalen 30 Maart 1838

H. J. SIEPKENS.
UIT ALLER NAAM.

** Heden verlost van een welgeschapen Z O O N,
M. C. F. VISSERS, Echtgenoot van
S. P. RIJVOET.
Berchem, den 30 Maart 1838.

TE KOOP:

zwaar *PLANTSOEN*, bij BERAÏL, te
St. Michiels-Gestel.

BUITENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

Te Parijs waren den 29 genoteerd 5 pCt. 167,95; 3 pCt. 80,05;
Nap. r. 99,75; Sp. Ard. 22 $\frac{1}{2}$; Portugal 26 $\frac{1}{2}$; Rom. L. 101 $\frac{1}{2}$. —
Haiti 500.

Te Antwerpen waren de fondsen den 30 Maart genoteerd: Belg.
101 $\frac{1}{2}$; $\frac{1}{8}$, O Met. 106 $\frac{1}{4}$; Sp. Ard. 19 $\frac{1}{2}$; $\frac{1}{4}$, Diff. 6. — Wiss.
op Amst. en Rott. pap. $\frac{1}{2}$ pCt. verl.; op Amst. kont. $\frac{1}{4}$ pCt. verl.

BINNENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

Zaterdag 31 Maart, ten vier ure.

Werk. Sch. 2 $\frac{1}{2}$ pCt. 54 $\frac{1}{8}$, $\frac{7}{16}$, $\frac{9}{16}$, $\frac{1}{16}$, Dito 5 pCt. 102,
101 $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{2}$, Kansb. f 24 $\frac{1}{16}$, 25 $\frac{1}{8}$, 25, Amort. Synd. 4 $\frac{1}{2}$ pCt. 95 $\frac{1}{2}$,
 $\frac{9}{16}$, Dito 3 $\frac{1}{2}$ pCt. 79 $\frac{1}{2}$, Hand. 183, $\frac{3}{16}$, Oost-Ind. 4 pCt. Dit. 5
pCt. 99 $\frac{1}{16}$, Ard. van 85 p, st. 19 $\frac{1}{4}$, $\frac{3}{16}$, Coup. Nov. 1837 Met.
5 pCt. Col. 29 $\frac{1}{8}$, Braz. 78 $\frac{1}{2}$, Mex. N. 5 pCt.

PRIJS-COURANT DER EFFLCTEN TE AMSTERDAM. Den 30 Maart 1838.

	Langste Hoogste Koers ten				Langste Hoogste Koers				Langste Hoogste Koers		
	koers	koers	4 $\frac{1}{2}$ ure.		koers	koers	4 $\frac{1}{2}$ ure.		koers	koers	4 $\frac{1}{2}$ ure
Nederl. Werk. sch. 3 2 $\frac{1}{2}$ pCt.	51 $\frac{1}{8}$	54 $\frac{1}{8}$	54 $\frac{1}{2}$	PORTUGAL, Obl. te Lond. 3				PRUISSEN, dito, dito R. 50.			
Dito 5	101 $\frac{1}{2}$	102	101 $\frac{7}{8}$	Dito dito 3				Negot. Londen 1830... 4	pCt.		
Uitgestelde schuld				NAPELS, Cert. bij L. et 4				OOTENR., Aand. L. fl. 100	f		
Kansbilj van dito	25 $\frac{1}{16}$	25 $\frac{1}{16}$	25 $\frac{1}{16}$	Dito bij <i>Falconn.</i> et C. 5				Dito dito fl. 250			
Amortisatie Syndikaat 4 $\frac{1}{2}$ pCt.	97 $\frac{1}{8}$	95 $\frac{1}{8}$	95 $\frac{1}{16}$	Leen. te L. bij Roths. 5				Metalliek	pCt.	102 $\frac{1}{2}$	102 $\frac{1}{4}$
Dito dito 3 $\frac{1}{2}$	79 $\frac{1}{2}$	79 $\frac{1}{8}$	79 $\frac{1}{16}$	Aandeeleu Tavoliere. 3				Dito			
Wissel-Maatschappij. 4 $\frac{1}{2}$	184	184 $\frac{1}{4}$	184 $\frac{1}{2}$	Dito te Parijs				Dito te Londen gen.	5		
Nieuwe dito 4 $\frac{1}{2}$				Russl. Obl. <i>Hope</i> 1837, 1846 5	105 $\frac{1}{2}$	105 $\frac{1}{8}$		Dito	2 $\frac{1}{2}$		
O. J. Edemag. 4				Dito dito 1837, 9 5	10 $\frac{1}{2}$	105 $\frac{1}{4}$		Ween. Bank Goll et C. 0		103 $\frac{1}{4}$	
FRANKR. Ins. Grootb. 3				Cert. bij dito 1837, 33 5	97 $\frac{1}{8}$			Dito	4		
ENGLAND, dito				Obligaten te Londen 5	103 $\frac{1}{16}$			N. Weener Aand. fl. 500	f	127	128
SPANJE, L. bij Ard. 85 p. 5	185 $\frac{1}{8}$	181 $\frac{1}{2}$	181 $\frac{1}{16}$	Cartificat te Hamburg 5				DENEMARK, L. te Lond. 3	pCt.		
Dito bij dito, onbatakt.				Reschrijving in Assig. 6	69 $\frac{1}{8}$			BRAZILIEN, dito Pothsch. 5		78 $\frac{1}{4}$	78 $\frac{1}{8}$
Passive				Straflicaten van dito 6				DARMSTADT, Aand. bij Lot.	f		
Maferend				POLEN, Aand. L. fl. 300.				Russ FR Aand. 500 fr.			
Franche Uitgestelde					139 $\frac{1}{4}$	139 $\frac{1}{8}$		Dito 100 fr.			
Engelsche Uitgesteld.											

Te 's Hertogenbosch, bij D. A. A. DE ROOY, Boek- en Courantdrukker